

Størsti lygnari av øllum

Lance Armstrong sólaði sær í sigrum og gullheiðursmerkjum, men noyddist nú at viðganga, at alt var ein stór lygn: Í árávís var hann dopaður og svikaði seg tí til sigrarnar. Á leiðini hefur hann svínað bæði vinir og starvsfelagar so til, at nógv av opnu sárunum í kjalarvørrinum á heimsins størsta ítróttarlygnara ongantið lekjast

Hilmar Jan Hansen

Fríggjanáttina og leygarnáttina hevði amerikanska talkshow-drotningin, Oprah Winfrey, eitt tað størsta súkkulavnið nakrantíð, Lance Armstrong, sum gest í sínum nýstovnaða sjónvarpsfelag, Oprah Winfrey Network, OWN, ið annars hevði fingið eina ringast hugsandi byrjanina, men við Armstrong sum skriftandi gesti fekk eina nýggja byrjan og ógvuliga góða andadráttarhjálp.

Øll vistu frammanundan, at skuldi henda samrøð hava nakað sum helst virði, so mátti Armstrong krúpa til krossin og viðganga, at hann øll árin við doping svikaði seg til sjeig sigrar í Tour de France-kappingini og øðrum við, tí um hann enn einaferð avnoktaði alt, var hetta einki vert. Og hann viðgekk eisini eina rúgvu, men segði í grundini øgiliga lítið.

Spurdur, um hann hevði dopað seg árin frá 1999 til 2005, tá hann vann sínar skjey fronsku sigrar á rað, svaraði Lance Armstrong játtandi, men burtursæð frá tí, so virkaði hann ikki stórvegis erligur ella iðrandi um alt tað, hann hevur snýtt og svikað sum ítróttarmaður. Tvørturímóti viðgekk hann, at hann angraði, at hann aftur í 2009 og 2010 koyrði Tour de France, tí hevði hann ikki gjørt tað, segði hann, at hann neyvan hevði verið avdúkaður ella verið noyddur at viðgingið dopingsvik sítt.

Vorðið sum ítróttarmaður, ið fekk túsundtals fjepparar at lippa

av samkenslu, tí hann jú hevði havt sitt krabbamein at dragast við, men hevði bart seg aftur til lívið og síðani vunnið størstu sigrar, ið vinnast kunnu í altjóða súkkling. Ein dupultmoralur uttan líka, og í søguni hevur valla nakar einstakur ítróttarmaður verið so stórus lygnari sum Lance Armstrong.

Spilti vinirnar út

Fleiri ferðir hevur verið um repplið, at Armstrong hevur mist fótafestið og er blivin avdúkaður, men hann hevur hvørja ferð gjørt nógv burturúr at svína tey til, ið hava sagt, at hann ikki var so reinur, sum hann lætst, men var líka so dopaður sum nakar annar. Súkklingin hevur líkasum sett standardin fyrri, hvat er besta dopingin, ið er torførast at avdúka, og Lance Armstrong hevur verið í fremstu røð á júst hesum øki.

Liðfelagin hjá US Postal, Floyd Landis, var ein hin fyrsti súkkjarin, ið vildi vera við, at Armstrong dopaði seg, men hann var nóg illa liðugur at siga frá hesum, so hevði hann fingið eina lortaspann niður yvir seg, tá Armstrong fegin fortaldi øllum, hvussu sjúkligur og sálarliga illa fyrri Landis var.

Og so var tað Betsy Andreu, kona ein annan starvsfelaga, hjá Armstrong, Frankie Andreu, sum undir eiði fortaldi, at Lance Armstrong hevði brúkt doping. Hetta kundi hon fortelja, tí hon var sjálf við Armstrong á einum sjúkrahúsi, tá hann krabbameinssjúkur á heysti í 1996 viðgekk fyrri tveimum læknum, ið sjálvandi høvdu tagnar-

skyldu, at hann hevði brúkt anabol steroid, vakstrarhormon, EPO, kortison og testosteron.

Sum altíð, noktaði Armstrong og vísti øllum skuldsetingunum aftur, meðan hann kallaði Betsy Andreu eina »svaka kelling«, umframt at hann seinni tveitti mann hennara av liðnum – helst, tí hann ikki vildi dopa seg. Nú skal Armstrong so hava roynt at biðið um umbering, men í samrøðuni við Oprah Winfrey sást lítil til, at hann veruliga legði so nógv í tað, hóast Betsy og Frankie Andreu høvdu verið millum hansara bestu vinfólk og hollastu stuðlar, tá hann var sjúkur.

Hevur gott av tí

Fyrrverandi vøddamýkjarin hjá Armstrong, Emma O'Reilly, telist millum teirra, ið longu langt síðani hevur roynt at víst á, at hann als ikki var so reinur og ósekur, sum hann ferð eftir ferð royndi at billa øllum inn. Hennara illgruni vaknaði, tá Armstrong á sumri í 1998 bað hana beina fyrri einum posa við sproytum, sum ikki máttu finnast nærhendis kamari hansara á gistingarhúsinum, har liðið búði.

Tá hon kom fram við hesi søguni og annars fortaldi um, hvussu Armstrong dopaði seg, fekk eisini hon alt aftur í gráum kálvsskinni, tá hann dúgliga fortaldi fyrri øllum heimsins fjølmiðlum, at eingin orsök var til at trúgva einari »alkoholiseraðari horu«.

Mong onnur dømi eru um tey, ið hava staðið Lance Armstrong

nær og hava arbeitt tætt saman við honum, men sum finga hansara dökkaru síðu og skitna atburð at kenna, tá tey valdu at stiga fram og siga sannleikan um, hvussu »heimsins bestu súkkjari« bar seg at og vann sínar sigrar.

– Eg hevði tað ikki gott, tá hesi fólkinu komu fram við sínum skuldsetingum, tí hetta vóru hóttanir ímóti liðnum og ímóti mínum góða rykti, so eg hevði einki annað at gera, enn at leypa á, sigur Armstrong nú, uttan annars at virka so øgiliga tyngdur av, at hann hvørja ferð brendi brúgvar og særði menniskju, ið høvdu staðið honum við lið og høvdu ofrað seg fyrri hansara skyld.

Hvørja ferð, onkur fjølmiðil dittaði sær at bera fram tíðindini um, at Lance Armstrong hevði brúkt doping, ella læt onkran annan bera fram henda boðskap, vóru sakførararnir hjá Armstrong skjótir úti við stevningum og sakarmálum.

Og hvørja ferð Armstrong og hansara herur finga viðhald í rættinum, staðfesti hetta følsku myndina av honum sum reinum og rætt-skafnum ítróttarmanni.

Men tá amerikanska doping-eftirlitið, Usada, í heyst almanna-kunngjórði eina túsund síðu drúgva frágreiðing við hópin av prógvum, vitnifrágreiðingum og øðrum fellandi tilfari, skiltist á øllum brøgdum, at hetta kundi bara vera byrjanin til endan. Henda frágreiðing elvdi so eisini til, at Lance Armstrong eftir stuttari tíð – við einum pennastroki fyrri og øðrum eftir – misti stórt sæð allar týðandi sigrar, hann annars hevði vunnið gjøgnum árin.

Tann størsti lygnarin

Í árávís hava dopingsøgurnar hinvegin verið so nógvar, at tað bar ikki til hjá Lance Armstrong at billa øllum inn meira, at hann veruliga var tann einasti á ovastu rók, ið var